

Uzdrowisko jak z Tyrolu

W poprzednim odcinku naszego cyklu, opisującego jedną z pereł ziemi kłodzkiej - Masyw Śnieżnika, dotarliśmy grzbietami i zboczami gór Złotych i Biańskich na najwyższy jego szczyt - Śnieżnik (1425 m n.p.m.). Tym razem czas na wyprawę do Międzygórza - południowego krańca masywu

Paweł Kuś

Z Kłodzka, stolicy Turystycznego Hrabstwa Sudetów, dojedziemy tam drogą krajową nr 33, prowadzącą do granicy z Czechami w Boboszowie. Spore odcinki tej drogi wyremontowano, ale i tak podróż zajmie nam ponad pół godziny, choć to tylko 33 km.

Jeśli mamy trochę czasu, to możemy dokończyć 5 km do naszej trasy i zjechać do drugiego uzdrowiska tego regionu - Długopola, skręcając w prawo na skrzyżowaniu z drogą nr 392 Stronie Śląskie - Bystrzyca Kłodzka. Długopole-Zdrój to niewielkie uzdrowisko w zacisznej i malowniczej dolinie o zalesionych zboczach. W centrum jest zespół parkowo-leśny z pięknymi okazami starych i unikatowych w Polsce drzew, oświetlonymi alejkami, stawem wodnym z altanką, punktami widokowymi i fontanną. Są tam pijalnia wód, kawiarnia i restauracja zdrojowa.

Powrót do dawnej świetności

Pierwsi osadnicy przybywający na teren dzisiejszego Międzygórza na początku XVI w. nie podejrzewali, że wśród dzikich leśnych ostępów w dolinie Wilczki powstanie jedna z najbardziej znanych miejscowości wypoczynkowych. W roku 1840 rejon Masywu Śnieżnika kupiła królowa Marianna, żona księcia pruskiego Albrechta Hohenzollerna, jedna z najbardziej niekonwencjonalnych Europejki XIX w. Dzięki niej miejscowość zaczęła się

Charakterystyczne dla Międzygórza są domy budowane w stylu tyrolskim

rozwijać oraz ściągać letników i turystów.

Sama królowa, zauroczona Międzygórzem, wybudowała dla siebie istniejący do dziś dworek letni. Na przestrzeni kolejnych lat Marianna rozwijała infrastrukturę turystyczną miejscowości i okolic. Zleciła budowę pierwszych domów gościnnych, projektowanych w modnym wówczas stylu tyrolskim, które po dziś dzień tworzą jeden z największych atutów letniska - jego niepowtarzalną architekturę. Jej dziełem jest również mostek nad wodospadem.

Miejscowość podupadła na początku lat 90. ubiegłego stulecia. - Na kilka lat Międzygórze niemal zniknęło z turystycznej mapy - opowiada Ryszard Wojtaszek ze Stowarzyszenia Rozwoju Regionalnego „Masyw Śnieżnika”. - Na szczęście ten okres miejscowość ma już za sobą. Nowi właściciele budynków systematycznie przywracają im dawny blask i dostosowują do coraz większych wymagań turystów.

Wodospad zmałował po powodzi

Wjeżdżając do Międzygórza, trafiamy na jego główną atrakcję - wodospad Wilczki, malej górskiej rzeki, której dolinę zajmuje wieś. Już w XVIII w. był on celem wycieczek z okolicznych miejscowości. Do powodzi w 1997 r. był to najwyższy wodospad w polskich Sudetach. Masy rozpędzonej wody porwały jednak sztuczny pięciometrowy próg i wodospad wrócił do swojej naturalnej wysokości 23 m.

Wesele w górach

www.puchaczowka.pl
Sienna 5C, 57-550 Stronie Śląskie
74 813 0943; 662-292-553
wesela@puchaczowka.pl

PUCHACZÓWKA

Polecane obiekty

Dom na Dęboszu
Poniatów 1, tel. 609238012
www.poniatow1.spanie.pl

DW GIGANT tel. 748135178
Nocleg 17,50 zł - 37 zł
www.gigant.ng.pl

Pod Dobrym Humorem
Międzygórze; 74 8135242
www.pensjonatdobryhumor.pl

Pod Dobrym Humorem
Międzygórze
Wojska Polskiego 21a
www.pensjonatdobryhumor.pl
tel.: 74 8135242

Słoneczne Wzgórze
Stara Morawa 21B
tel 74 8140863; 863567940
www.sloneczne-wzgorze.com
info@sloneczne-wzgorze.com

Willa Sukces,
Domki Góralskie
Komfortowe pokoje,
Promocyjne ceny
Lato w Masywie Śnieżnika

Sorrento
Marianówka 3
tel 748130039
recepccja@sorrento.com.pl

OSRODEK WZIASOWY
Zapraszamy
w Kotlinę Kłodzką
www.sorrento.com.pl

Schronisko "Na Śnieżniku"
im. Zbigniewa Fastnacha

Jacek Fastnacht
57-514 Międzygórze
tel. (+48) 74 813 51 30
kom. (+48) 501 63 11 34
email: schronisko@sudety.info.pl

www.schroniskonasniezniku.pl

Twój Sukces
www.sukces.pl
kontakt: 74 814 11 88
boleslawow@twoj.sukces.pl

WROCLAW Tygodnik z Dolnego Śląska

Można go podziwiać z kilku tarasów i ścieżek widokowych oraz mostka zawieszono nad progiem. Stroną ścieżką z kamiennymi schodkami można też zejść do malowniczego kanionu o wysokich pionowych ścianach, dnem którego Wilczka płynnie wartko w kierunku zaporę wodnej. Od 1958 r. otoczenie wodospadu objęto ochroną, tworząc niewielki rezerwat.

Spacer po zaporze

Kilkaset metrów poniżej wodospadu jest okazała tama. Konstrukcja ma 102 m długości i 29 m wysokości. Zbiornik retencyjny może pomieścić około 1 mln m sześć. wody.

- Trudno uwierzyć, że w czasie wielkiej powodzi wody było tak dużo, że przelewała się przez koronę zaporę, wyrządzając wiele szkód w niżej położonych miejscowościach - mówi Wojtaszek.

Po koronie zaporę można chodzić.

Sanktuarium i Ogród Bajek

Z zaporę zielonym szlakiem możemy się udać w kierunku Iglicznej, góry o stożkowym kształcie i stromych zboczach. Stanowi ona zakończenie długiego bocznego ramienia Masywu Śnieżnika, odchodzącego na zachód od Czarnej Góry i Jaworowej Kopy. Szczyt jest pokryty prawie w całości gęstym lasem świerkowym z domieszką drzew liściastych. To doskonały punkt widokowy na część Kotliny Kłodzkiej i otaczające ją pasma górskie.

Poniżej Iglicznej znajduje się jedno z najliczniej odwiedzanych przez turystów i pielgrzymów miejsc na ziemi kłodzkiej - sanktuarium Maria Śnieżna. Zbudowano je w latach 1781-1921. Jednak historia tego miejsca zaczęła się już w roku 1750, kiedy jeden z mieszkańców pobliskiego Wilkanowa przyniósł z pielgrzymki do austriackiego Mariaszell drewnianą kopię figurki tamtejszej Matki Boskiej. Została ona umieszczona na pniu drzewa nieopodal obecnego kościoła. Kiedy w 1765 r. potężna nawałnica zwałiła rozłożyste

drzewo, ale oszczędziła figurkę, wieni pod wpływem tego wydarzenia postawili najpierw drewnianą kapliczkę, a następnie wybudowali kościół.

Można tu obejrzeć wystawę ukazującą dzieje sanktuarium oraz całoroczną szopkę bożonarodzeniową. Od maja do września zwiedzanie sanktuarium odbywa się od 10 do 18, z wyłączeniem godzin nabożeństw.

Pod szczytem znajduje się niewielkie Schronisko na Iglicznej. Obiekt powstał w 1880 r. jako gospoda obsługująca pielgrzymów przybywających do sanktuarium Marii Śnieżnej, a także coraz liczniej przybywających tutaj turystów.

Igliczna to skrzyżowanie kilku szlaków turystycznych. Zielonym (przez szczyt Czarnej Góry) lub niebieskim (Droga Albrechta) dojdziemy do przełęczy Puchaczówka i Siennej. Do Międzygórza wrócimy szlakiem czerwonym lub nieco dłuższym żółtym, przez Śnieżną Polanę - rozległą, częściowo zarośniętą łąkę na południowych stokach bocznego grzbietu Masywu Śnieżnika, pomiędzy Jaworową Kopą a Lesieńcem. Na polanie znajdują się zabudowania przysiółka Międzygórza, a na jej południowo-zachodnim krańcu Ogród Bajek, do którego dojdziemy także szlakiem czerwonym.

To jedna z najpopularniejszych atrakcji Międzygórza, przyciągająca głównie dzieci i ich rodziców. Pierwsze figurki bajkowych postaci - wykonane głównie z patyków, korzeni i szyszek - zaczął ustawiać wśród egzotycznych roślin niemiecki leśnik Izydor Kriesten. Robił to przez mniej więcej 20 lat w okresie międzywojennym, a miejscowa ludność zaczęła nazywać to miejsce Ogrodem Bajek, i tak już pozostało.

Po drugiej wojnie światowej ogród przeżywał wloty i upadki. Od 1985 r. opiekuje się nim międzygórski oddział PTTK. Teraz wśród dziesiątek ozdobnych roślin dzieci spotkają tu między innymi Koziolka Matolka, Bolka i Lolka, Pinokla, Gargamela, Kota w bu-

Takie piękne krajobrazy znajdziemy w Masywie Śnieżnika

tach, Jasia i Malgosie czy samego Ducha Gór - Liczyrzepę. Mogą zająrzeć także do domku Baby-Jagi, wrzucić pieniążek do źródelka szczęścia, na podstawie miniaturowej przekonać się, jak wyglądała historyczna już wieża widokowa na Śnieżniku.

Uzdrowisko czeka na gości

Po 45-60 minutach dotrzymemy wybranym szlakiem z powrotem do wodospadu Wilczki, za którym znajduje się centrum Międzygórza, które zmieniło się w ostatnich latach.

Znajdujący się przy ulicy Wojska Polskiego drewniany kościół parafialny został wybudowany w latach 1740-1742 i rozbudowany w 1920 r. W środku są m.in. ołtarz główny oraz barokowe rzeźby dłuta Michała Klahra. Przed kościołem stoi kamienna rzeźba z 1781 r. przedstawiająca ukrzyżowanie. Drugi kościół powstał w 1911 r. w stylu neoromańskim. Spacerując wzdłuż ulicy Sanatoryjnej, możemy podziwiać wille i pensjonaty w stylu tyrolskim, poczynając od monumentalnego domu czasosowego Gigant.

Położony przy ulicy Sanatoryjnej 5 Gigant powstał jako sanatorium w 1882 r. Uwagę przyciąga okazała i ba-

rdzo urozmaicona bryła budynku. W 1875 r. Międzygórzem zainteresował się dr Jaenisch z Jawora, który współpracował z dr. Alfredem Sokolowskim (1849-1924) przy zakładaniu stacji klimatycznej w Sokolowsku. Doceniając walory Międzygórza, postanowił założyć tu kolejny ośrodek leczenia chorób płuc. Uruchoił sanatorium, którego powodzenie w ciągu kilku lat doprowadziło do budowy nowego ogromnego luksusowego sanatorium, które uruchomiono w 1882 r. Miało wtedy 50 pokoi ze 100 łózkami, znane było z dobrej kuchni i licznych atrakcji, np. stawów z prągrami, fontanny czy hali spacerowej.

- Otwarcie sanatorium dało początek fortunie Jaenischów, a Międzygórze przekształciło w jeden z najekskluzywniejszych kurortów w przedwojennych Niemczech. O tym, że uzdrowisko dobrze funkcjonowało, najlepiej świadczy to, że doktor Jaenisch był głównym sponsorem budowy kościoła ewangelickiego w latach 1910-1911 - mówi Wojtaszek.

Ruszamy na szczyt masywu

Międzygórze od zachodu i Stronie Śląskie od północy są doskonałym po-

czątkiem do pieszych i rowerowych wędrowek po Masywie Śnieżnika.

Rowerem warto wybrać się żółtą trasą do Nowej Wsi. To leżąca na uboczu miejscowość, która mimo walorów krajobrazowych się wyludniła. Stąd szlakiem rowerowym w lewo od kościoła łatwo dotrzeć do Jaworka Górnego i Międzygórza, droga w górę potoku Nowinka doprowadzi nas natomiast niemal nad samą granicę polsko-czeską do szlaków niebieskiego i zielonego na pobliskim Śnieżniku. W samej wsi nie sposób pominąć kościoła Wniebowzięcia NMP, drugiego co do wielkości na całej ziemi kłodzkiej o długości 60 i wysokości 20 m. Obok są ruiny renesansowego dworu.

Śnieżnik możemy zdobyć pieszo i rowerem. Prowadzi do niego kilka tras. Krótszym, czerwonym szlakiem schroniska Na Śnieżniku osiągniemy po blisko dwóch godzinach marszu. Dłużej (prawie trzy godziny), ale wygodniej dotrzymy na Przełęczy Śnieżnicką szlakami niebieskim lub zielonym, skąd czeka nas już tylko krótki spacer do schroniska (ok. 20 min), a potem podejście na szczyt (niecała godzina).

Śnieżnik jest najwyższym szczytem polskich Sudetów Wschodnich. Przy dobrej pogodzie widać z niego Śnieżkę i Słężę. Na samym szczyście są ruiny wyburzonej w 1973 r. wieży widokowej. ●

W internecie

Informacje o Masywie Śnieżnika z fotografiami i mapami można znaleźć m.in. na stronach internetowych: sudety.it (zapomniane drogi w Masywie Śnieżnika), sudeckiedrogi.wordpress.com (bogate opisy atrakcji), międzygorze.eu (atrakcyjna, oparta na Google-Earth trójwymiarowa mapa szlaków turystycznych) oraz śnieżnik.pl - niezbędne źródło informacji o strońskiej części regionu. ●

Alpejski Dwór
Międzygórze

57-514 Międzygórze
ul. Sanatoryjna 13
tel. 74 813 6321
www.alpejskidwor.pl

Sudeckie Safari

Organizacja Rajdów Offroad
Imprezy integracyjne
Wycieczki widokowymi trasami

Międzygórze
tel. 511 784 958, 501 484 887
sudeckiesafari@gmail.com
www.sudeckiesafari.pl

Zaprasza 18 gospodarstw
agroturystycznych

Agroturystyczne Stowarzyszenie
Masywu Śnieżnika

Tel. 74 81 42 720
www.agrosnieznik.pl

www.snieznik.pl
noclegi
gastro
ustugi

STOWARZYSZENIE ERDZIOŁU REGIONALNEGO
MASYW ŚNIEŻNIKA
www.snieznik.pl, sstakt@snieznik.pl

CHATA CYBORG
TEL: 74 814 14 22
BIELICE 7

...niepoczta i klimatem
www.chatacyborga.pl

Hotelik Orański
Stara Morawa 13
tel. 609188981
info@hotelikoranski.pl
www.hotelikoranski.pl

Kukulka

Pokoje Gościnne
Stronie Śląskie Wies
Tel. 74 667 5974; 509725055
luciasa@o2.pl
www.noclegikukulka.pl

Leszczynowy Dworek

Agroturystyka; Ponikwa 57
tel. 600 550 800
www.ponikwa.pl
leszczynowydworek@gmail.com

NOWY DOM WESELNY

www.gorskiporane.pl biuro@gorskiporane.pl

pkaję - 100 osób
sala weselna - 120 osób
konferencyjna - 70 osób
imprezy okolicznościowe
szkolenia, konferencje
kolonie, zimowiska

**WOLNE TERMINY
JESIEN 2012**

ul. Kościuszki 72
57-550 Stronie Śląskie

Górski Poranek

tel. 74 814 13 54
606 818 705

SABAT
OŚRODEK WYCHOWAWCZY

DWOREK MYŚLIWSKI
KSIĘŻNEJ ORANSKIEJ
MIĘDZYGÓRZE

WZCZASY DLA SENIORA

Terminy turnusów:
1. 09-15.09.2012 r.
2. 15-21.09.2012 r.
Cena tylko 480 zł/os.

Rezerwacja 607 039 039
międzygorze@sabat.info.pl
www.sabat.info.pl

Cena zajęcia:
Wyczerwanie 30 dni, opieka poranna
PTTK, śniadanie, opłata
Transport Wrocław - Międzygórze - Wrocław